

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 30. junija 2022

Revizorji EU vidijo potencialna tveganja pri tem, kako Komisija uporablja zunanje svetovalce

Glede na poročilo, ki ga je danes objavilo Evropsko računsko sodišče (Sodišče), Evropska komisija ne najema in uporablja zunanjih svetovalcev tako, da bi bila zagotovljena stroškovna učinkovitost ali v celoti varovani njeni interesi. V okviru, s katerim se ureja uporaba teh storitev, so znatne pomanjkljivosti, pri čemer obstajajo potencialna tveganja, povezana s koncentracijo ponudnikov storitev, preveliko odvisnostjo in nasprotji interesov, ki se ne spremljajo dovolj. Revizorji opozarjajo tudi na slabosti pri tem, kako se ocenjujeta delo svetovalcev in njegova dodana vrednost.

Revizorji so ugotovili, da informacijski sistem Evropske komisije ne more celovito prikazati, kako Komisija uporablja zunanje svetovalce. Z gotovostjo je mogoče trditi, da Komisija za izvajanje različnih svetovalnih in podpornih storitev vse pogosteje uporablja zunanje svetovalce. V zadnjih letih je sklenila pogodbe v vrednosti približno 1 milijarde EUR za širok nabor takih storitev, ki zajemajo svetovalno delo, študije, ocene in raziskovalne dejavnosti. Zunanji izvajalci so vključeni predvsem v izvajanje sosedske in širitvene politike, mednarodnih partnerstev, instrumentov zunanje politike ter okoljskih in podnebnih ukrepov EU. Revizorji so preverili, ali je Evropska komisija uspela doseči stroškovno učinkovitost in varovati svoje interese.

„Oddaja nekaterih nalog v zunanje izvajanje je lahko koristna in včasih nujna,“ je povedal član Sodišča François-Roger Cazala, ki je pristojen za to revizijo. „Toda Evropska komisija bi denar morala porabljati kar najbolj stroškovno učinkovito. Potrebne je več transparentnosti in odgovornosti glede tega, katere naloge se lahko oddajo zunanjim izvajalcem in kako se obvladujejo tveganja koncentracije ponudnikov, prevelike odvisnosti in nasprotij interesov. Upam, da bo poročilo Sodišča upravi EU pri tem v pomoč.“

Revizorji so odkrili vrzeli v okviru, s katerim se ureja najemanje zunanjih svetovalcev. Za svetovalne in raziskovalne storitve, ki pomenijo skoraj 80 % zneska pogodb, ki se sklenejo z zunanjimi svetovalci, namreč ni navodil v zvezi z obsegom, v katerem je mogoče naloge oddajati v zunanje izvajanje, ter s tem, kako so storitve zunanjih svetovalcev opredeljene ter katere zmožnosti in zmogljivosti bi bilo treba ohranjati interno. Poleg tega Komisija za nekatere storitve svetovanja, naročene za izvajanje ponavljajočih se nalog, pred predložitvijo novih zahtevkov za

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celo poročilo je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

javna naročila ne izvaja analiz stroškov in koristi ter potreb, da bi obravnavala relativne prednosti opiranja na zunanje izvajalce.

Merila, uporabljena za izbiro zmagovalnih ponudb, so bila sicer ustrezna, toda Komisija ni dovolj spremljala in obvladovala pomembnih tveganj, povezanih z uporabo zunanjih svetovalcev. Sem spadata tveganji koncentracije ponudnikov in prevelike odvisnosti od razmeroma majhnega števila ponudnikov storitev. Evropska komisija je v analiziranem obdobju sklenila pogodbe z 2 769 zunanjimi svetovalci. Vendar je samo deset največjih ponudnikov pomenilo kar 22 % (približno 600 milijonov EUR) skupnega zneska sklenjenih pogodb v revidiranem obdobju. Drugače povedano, nekatere službe Komisije se zelo močno opirajo na razmeroma majhno število pogodbenih izvajalcev. Ni redkost, da en sam ponudnik sklene zaporedne pogodbe v obdobju več let, čeprav se redno organizirajo odprti postopki za oddajo javnih naročil.

Tveganje koncentracije na majhno število zunanjih svetovalcev spremlja dodatno tveganje, da so nekateri ponudniki z obsežnimi izkušnjami pri delu za Komisijo uspešnejši pri sklepanju pogodb. Za ponazoritev: revizorji EU so ugotovili, da so nekateri ponudniki zagotavljali kombinacijo storitev svetovanja, izvajanja in ocenjevanja za en sam generalni direktorat Komisije, kar jim je lahko omogočalo konkurenčno prednost, ker so bili vključeni v oblikovanje, izvajanje in ocenjevanje iste politike EU. Komisija ima vzpostavljene postopke za odkrivanje in preprečevanje morebitnih nasprotij interesov. Toda to so predvsem formalna preverjanja, ki sama po sebi ne morejo zagotoviti, da so tveganja nasprotja interesov obravnavana.

Ob pregledu posameznih pogodb revizorji priznavajo, da Komisija pred izvedbo plačil preveri, ali so bile storitve, ki so jih opravili svetovalci, zahtevane kakovosti. Vendar poudarjajo, da Komisija uspešnosti zunanjih svetovalcev ne ocenjuje dosledno, razen v primeru študij in ocen. Ugotovili so, da so le nekateri generalni direktorati obravnavali pridobljene izkušnje ali izvedli naknadno analizo stroškov in koristi, ostali pa jih niso. Pa tudi tisti, ki so to storili, niso imeli centralizirane zbirke informacij, s katero bi bilo mogoče kar najbolje uporabiti rezultate zunanjih svetovalcev. Po mnenju revizorjev je Komisija zato manj sposobna opredeliti morebitna področja, na katerih so mogoče izboljšave. S tem se tudi krepi tveganje ponovnega sodelovanja s svetovalci, ki v preteklosti niso dobro opravili svojega dela.

Revizorji EU glede na obseg uporabe zunanjih svetovalcev Evropsko komisijo pozivajo, naj izboljša ureditve za upravljanje njihove uporabe. Komisijo pozivajo tudi, naj poveča transparentnost tako, da redno in natančno poroča o uporabi storitev zunanjih svetovalcev.

Splošne informacije

V reviziji Sodišča so obravnavane storitve zunanjih svetovalcev, ki so bile financirane v okviru proračuna EU in jih je Evropska komisija naročila med letoma 2017 in 2019 ter jih evidentirala kot svetovanje, študijo, oceno ali raziskavo. Kadar je bilo to primerno, so bile obravnavane tudi novejši ustrezne informacije o uporabi zunanjih svetovalcev. Svetovalne storitve na področju IT niso bile zajete v to revizijo.

Posebno poročilo 17/2022 – *Zunanji svetovalci v Evropski komisiji – Možnosti za reformo* je na voljo na spletišču Sodišča (eca.europa.eu).

Kontakti za medije

Tiskovni urad Sodišča: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – T: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer damijan.fiser@eca.europa.eu – T: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – T: (+352) 691 553 547